

Številka 2, februar 2013

NAŠ UTRIP
OBČASNIK iz MOTNIKA

Motniški lepoteč – Vrbanoučev kozolec

UTRIP LETA 2012

Minilo je leto od izdaje prve številke našega društvenega časopisa, v katerem smo opisali društveno delo od ustanovitve naprej. Razmislek o tem, da bi časopis izdali vsako drugo leto, zavrne že potreba po ažuriranju aktualnih dogodkov ob upanju, da bodo vsakoletno izdajanje časopisa omogočala tudi pridobljena finančna sredstva. Naše društvo ima v programu predvsem oživitev življenja in druženja na vasi, tako je včasih v Motniku že bilo. Med nami še živijo ljudje, ki so to doživeli in je prav, da njihovi spomini najdejo mesto v našem časopisu. To so tudi ljudje, ki spremljajo naše delo in se veselijo obstoja društva, ki se trudi obuditi nekdanji utrip Motnika.

Veseli me, da nam je uspelo uresničiti večino zastavljenega programa v letu 2012. Posebej pa sem ponosna na praznovanje sv. Jurija, našega farnega zavetnika. To prireditev želimo uvrstiti v naš redni vsakoletni program. Priporočila prihajajo tudi iz drugih krajev, kjer ta praznik redno proslavijo. Lepo bi bilo, da se sproščenost spet vrne med nas, da si vzamemo praznično popoldne za druženje ob lepi pesmi, dobri glasbi in plesu. Volje do dela ne manjka, podporo daje tudi občina Kamnik. Brez njihove pomoči bi marsikateri projekt ostal na pol poti. Tako mi kot občina se zavedamo, da naš kraj Motnik daje prvi in pomemben vtis vsem, ki vstopajo v našo dolino z vzhodne strani, zato se bomo trudili, da bo kraj utripal in dihal s polnimi pljuči. Vabim vse dosedanje člane, da še naprej dobro sodelujete pri društvenih aktivnostih, da se udeležujete srečanj in prireditev ter da družno nadaljujemo lepo poslanstvo, ohranjamo dobre odnose in se veselimo doseženih uspehov. Vabim tudi vse vaše znance in prijatelje, ki še niso postali naši člani, da se nam pridružijo in sodelujejo pri ohranjanju kulturnega življenja v našem kraju.

Ančka Podbevšek, predsednica društva

Spoštovani Motničani, spoštovani bralci!

Pred vami je druga številka časopisa »Naš Utrip, Občasnik iz Motnika«. Prihaja spet prijazno in z željo, da Naš utrip sprejmete prav tako prijazno kot prejšnje leto. Tudi v tej številki so v sliki in besedi povzeta društvena dogajanja v letu 2012 in ko boste prebrali vsebino, boste videli, da se je dogajalo kar veliko zanimivega. Posebej je spodbudno, da nam je uspelo v mesecu aprilu privabiti v Motnik veliko harmonikarsko skupino Tomaža Pustotnika ter toliko pevcev in plesalcev.

Ponovno vabim vse Motničane in člane Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik, da se oglasite z zapisi o značilnostih tega kraja, o šegah in navadah nekoč in danes, predvsem pa spodbujam starejše Motničane, da se oglasijo s svojimi spomini na mlada in otroška leta. Prav tako priporočam, da pobrsirate med starimi slikami, da omogočite objavo v tem občasniku kakšnih najdenih in za Motnik ali okolico značilnih starih fotografij ter jih tako rešite pred pozabo.

Pod naslovom »Izbrskano iz spomina« je v tej številki objavljen prvi zapis v obliki spominov na Motnik in otroška leta. Prispevala ga je Tilka Bregant, rojena Grabnar, po domače Flegarjeva Tilka. Pod naslovom »Odstrte podobe nekega časa« pa sta letos objavljeni prvi dve starejši fotografiji, ki odstirata res pomemben del zgodovine kraja Motnika. V lanski številki objavljeni del spominov na Gašper Križnika in njegove otroke Jožice Senegačnik bom uvrstila v naslednjo številko. Prav tako bo prišel na vrsto tudi začetek anotirane bibliografije Franca Drolca z naslovom »Motnik v literaturi« takrat, ko bom vsaj malo pregledala vso dokumentacijo in zapuščino v zapiskih mojega brata.

Predsednici društva Utrip ter vsem članom upravnega odbora se zahvaljujem za vse opravljeno dosedanje delo z upanjem za uspešno in dobro sodelovanje tudi v bodoče.

Marina Drolc

Tretji občni zbor Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik - 12. 2. 2012

Na današnjo nedeljo, 12. februarja 2012, se je zbralo lepo število članov društva Utrip v gostilni »Pri Flegarju« v Motniku na že tretjem občnem zboru društva.

Po pozdravnem nagovoru predsednice Ančke Podbevšek je bil gospod Valentin Zabavnik, tudi član društva Utrip, izvoljen za delovnega predsednika. Občni zbor se je pod njegovim vodstvom nadaljeval po sprejetem dnevnem redu, podana in sprejeta so bila vsa letna poročila, po dveletnem mandatu pa so bile izpeljane tudi nove volitve v organe društva. Sprejet je bil sklep, da delo v izvršilnih organih nadaljujejo vsi dosedanji člani, ponesrečenega Brankota Goričana pa je v nadzornem odboru zamenjala članica Marta Piskar. Predsednica je predstavila tudi program dela za prihodnje 2012. leto (program v arhivu društva).

Občni zbor je bil zaključen v prijetnem razpoloženju ob prigrizku in ob harmoniki, dobrote sta spekli in prispevali gospa Majda Grabnar in Betka Piskar.

Ob tej priliki je zagledalo luč sveta tudi novo društveno glasilo z naslovom **Naš utrip, Občasnik iz Motnika, številka 1, februar 2012**. Po zaključku uradnega dela zbora je občasnik na kratko predstavila predsednica Ančka Podbevšek in ga podarila vsem zbranim članom društva ter vsem gostom. Prejeli ga bodo tako vsi člani društva Utrip in tudi vsi, ki so pri delu v društvu tvorno sodelovali ali nastopili.

Udeleženci občnega zbora »pri Flegarju« v Motniku

Na štiriindvajsetih straneh formata A4 prinaša prva številka občasnika kratek pregled aktivnosti društva Utrip od ustanovitvenega sestanka naprej, to je od 26. februarja 2010 do zaključka leta 2011. Poleg nekoliko skrajšanih besedil, zapisanih že v celoti ob vsakem dogodku za arhiv društva, pa tudi za objavo na internetnih straneh www.kamničan.si in www.motnik.net, so v glasilu objavljene tudi vsakemu dogodku pripadajoče najbolj karakteristične fotografije. S to vsebino glasila smo člani uredniškega odbora želeli osvežiti spomin na vse opravljeno delo v tem času delovanja društva, predvsem pa s sliko in besedo v kratkem opozoriti na dogajanje tiste, ki se naših srečanj, proslav in dogodkov iz kakršnihkoli razlogov niso mogli udeleževati.

*Tekst in slike: M. Drolc
Motnik, 13.2.2012*

Prvo letošnje izobraževanje ob obrezovanju drevja v Motniku – 5. 3. 2012

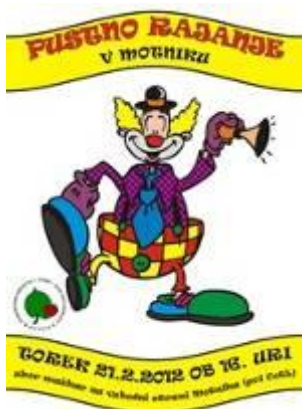
Danes, 5. marca 2012, je v okviru Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik gospod Valentin Zabavnik iz Tunjic spet začel z obrezovanjem starih dreves v Motniku. Zbrali smo se ob 8.00 uri na »Ilovki«, v starem Purgarjevem sadovnjaku, kjer smo z zanimanjem spremljali delo izurjenega gospoda Tineta. Ta je z uporabo različnih vrst žag, škarij in lestve že do dvanajste ure obrezal, dodobra obžagal in razredčil gosto vejevje pri kar petih starih in visokih jablanah. Vse to pa je opravil z namenom pomladiti stara drevesa in ohraniti stare dobre sorte jablan voščenke, cesarja, kosmača, bobovca in boskobskega kosmača. Vsi zbrani smo se okoli poldneva okrepčali s še toplo ocvirkovko, s katero nas je razveselila predsednica društva Ančka Podbevšek. Mojca in Roman Urh pa sta vse zbrane prijazno povabila na odlično pojedino v njenem vikendu nasproti motniške »Pakališke«. Obrezovanje drevja se bo še nadaljevalo glede na razpoložljiv čas in dogovor z gospodom Tinetom.

Valentin Zabavnik pri delu in zbrani udeleženci, tekst in slike: M. Drolc

Utrinki s pustnega rajanja - 21. 2. 2012

Pustno rajanje v Motniku

Društvo Utrip - Pod lipo domačo je povabilo v torek, 21.2.2011, ob 16. uri, vse male in velike maskare na sprevod po Motniku in na pustno rajanje pred gasilskim domom. Zbor maskar je bil na vzhodni strani Motnika (pri Cotl).

Na sliki: mali gasilec Matija

Male in velike maskare so v organizaciji Društva Utrip odganjale zimo iz Motniške doline.

Okoli 50 maskar se je ob spremstvu harmonike, ob 16. uri, podalo na drugi pustni sprevod po Motniku. Iz vzhodne strani Motnika so se maskare odpravile proti gasilskemu domu, kjer so se okrepčale z brezplačnimi krofi, flancati in toplim čajem ter zaplesale in se povesele ob ritmih harmonike.

*Udeleženci pustnega rajanja v Motniku
Tekst in slike: motnik.net*

Podeželje se je predstavilo v mestu Kamnik – 24. 3. 2012

Kamnik (24. 3. 2012) – Danes je na Glavnem trgu v Kamniku potekala sejemska prireditev »Podeželje v mestu Kamnik«, kjer je sodelovalo prek 10 društev s področja kmetijskih, sadjarskih in živinorejskih društev občine Kamnik, ta pa so predstavila svoje dejavnosti ter prodajala lastne visoko kvalitetne prehrabene izdelke.

Na prvo pomladno soboto so se v središču mesta Kamnik predstavili pridelovalci zdrave, domače kmečke hrane s širokega podeželskega območja občine Kamnik in tudi iz Komende. Namen prireditve je bil predvsem poleg prijetnega druženja predstaviti bogato podeželsko zaledje mesta Kamnik in Kamničanom ponuditi zdrave, domače izdelke. Organizatorji so s prireditvijo poudarili pomen samooskrbe

s hrano in nakup lokalnih pridelkov, ki so, to smo se lahko tudi sami prepričali, visoke kvalitete.

Ančka Podbevšek iz Motnika

Ančka Podbevšek s Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik je zbranim na Glavnem trgu prebrala nekaj pesmi o podeželskih ženah, prisotne pa je pozdravila tudi direktorica Zavoda za turizem in šport v občini Kamnik dr. Andreja Eržen in vse povabila k ogledu stojnic. Vsi izdelki so bili v novih enotnih lesenih gajbicah, ki so sedaj predpisane tudi za kamniško eko-tržnico.

Veliko je bilo medu in drugih čebelarških produktov Tudi ostalih dobrot ni manjkalo

Zbrane obiskovalce je najprej pozdravil predsednik Sadjarsko-vrtnarskega društva Tunjice Valentin Zabavnik in se v imenu vseh zahvalil za posluh župana, da so letos prvič lahko organizirali tovrstni sejem. Izrazil je tudi upanje, da bo takšna prireditev

postala tradicionalna. Župan Marjan Šarec je v svojem nagovoru izrazil veselje, da se na ta način poudarjajo koristi zdravega pridelovanja in posledično zdravega prehranjevanja. Gre za enkratno priložnost lokalnih pridelovalcev domačih izdelkov to predstaviti še širši javnosti. Pozitivne strani predstavitve podeželja v mestu je poudaril tudi predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj in pozdravil prizadevanje občinske uprave k razvoju lokalne samooskrbe.

Arhiv: kamnican.si

Slovo od člana Podeželskega društva – Pod lipo domačo, Motnik prof. Franca Drolca – 9. 4. 2012

Nekaj o slovesu in spominu na mojega brata Franeta boste našli na zadnjih straneh tega časopisa. Glede na to, da je Frane objavil v lanski številki, na predzadnji strani, svojo zadnjo pesnitev »Moški in ženski sonet«, v nadaljevanju pa pripisal nekaj spodbudnih stavkov časopisu srečno na novo pot, je tudi letos vsaj predzadnja stran posvečena njemu in spominu nanj. Objava soneta in teksta na predzadnji strani lanske številke je bilo zadnje, kar je bilo s strani mojega brata kjerkoli objavljeno.

Marina Drolc

Glasbeno pestra »Jurijeva nedelja« v Motniku – 29. 4. 2012

Motnik (29. 4. 2012) – Podeželsko društvo Utrip – Pod lipo domačo iz Motnika je pripravilo na današnjo sončno nedeljo in v počastitev praznika motniškega cerkvenega zavetnika sv. Jurija, na trgu v Motniku, čudovito kulturno-družabno prireditev. Na njej so nastopili: Pevska skupina Sončki, Kulturno plesna skupina iz Sv. Jurija ob Ščavnici, Moški pevski zbor Tabor iz Savinjske doline, orkester harmonikarjev Pustotnik in Ženska pevska skupina Klasek iz Izlak.

Številni obiskovalci prireditve

Sončki ob nastopu in pri prangerju v Motniku. Pevska skupina Sončki, deluje v okviru Kluba upokojencev Pošte, Telekomu in PBS Slovenije. Skupino je vodila Motničanka Marina Drolc

Kulturno plesna skupina iz Sv. Jurija ob Ščavnici, ki je navdušila s Kan-Kanom, nato pa zaplesala še v kavbojskih ritmih

Moški pevski zbor iz Tabora

Harmonikarski orkester PUSTOTNIK,

katerega harmonikarji so prikazali številne spretnosti z igranjem harmonike v različnih položajih, med drugim tudi na tleh in v ležečem položaju.

Harmonikarji Tomaža Pustotnika (levo) in Ženska pevska skupina Klasek iz Izlak, v kateri pojeta tudi Motničanki Ančka Podbevšek in Olga Grabnar (desno)

Ob zaključku vesele in zabavne prireditve so se na odru zbrali vsi nastopajoči ter s skupno pesmijo poželi velik aplavz vseh gledalcev. Praznik sv. Jurija je tako minil v veselem in prijetnem druženju vseh obiskovalcev in nastopajočih.

Skupinska fotografija vseh nastopajočih

Tekst in slike: M. Drolc, arhiv kamničan.si

***Lepa misel:
Živi vsak dan v sedanosti in napravi ga lepega.***

Obisk Vojvodine – 26. 5. 2012

V zgodnjem sobotnem jutru smo člani društva Utrip z avtobusom odpotovali proti Bačkem Petrovcu obiskat člane sorodnega društva, katerega predstavniki so leto prej obiskali naše društvo. Razmeroma dolga pot nas je vodila mimo hrvaških mest, mimo neskončnih polj koruze in pšenice v Slavoniji, mimo Fruške gore do zelenega cilja. Gostitelji društva Zlate Remesla iz Bačkega Petrovca, ki šteje približno sedem tisoč prebivalcev, po rodu večinoma Slovakov, so nas prijazno sprejeli, nam predstavili svoje običaje, narodne noše, ročna dela in zgodovino kraja od naselitve do danes. V njihovi družbi smo lahko spoznali vse vrste njihove folklore ter spoštljiv odnos do preteklosti, do njihovih prednikov, do njihovih običajev in narodne zavesti. Prenočili smo v njihovem novem rekreacijskem centru Oaza, naslednji dan pa krenili na pot domov, čeprav bi za boljše spoznavanje njihovih navad in življenja morali ostati tam več dni. Slovo od prijaznih ljudi in krajev je bilo prisrčno v smislu nadaljnjega sodelovanja in ohranjanja stikov s takimi sorodnimi društvi, kar pa je koristno tudi za vse nas.

Za druženje in poglobljanje stikov s prijaznimi ljudmi in sorodnimi društvi si bo društvo Utrip prizadevalo tudi v bodoče.

Nekaj utrinkov z izleta v Vojvodino (zgoraj), tekst Ančka Podbevšek, M. Drolc, slike: arhiv društva Utrip

Dramska skupina Križ gostovala v Motniku – 17. 11. 2012

Na povabilo Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik je tega dne v kulturnem domu v Motniku gostovala dramska skupina iz Križa. Vsem zbranim Motničanom so igralci predstavili zanimivo veseloigro v štirih dejanjih z naslovom »*Od jutra do večera*«.

S prijetno družinsko tematiko in z zaigranimi zapleti, ki se na neki kmetiji vsi zgodijo kar v enem dnevu, so nas igralci zares in krepko nasmejali ter nam tako pričarali lep in vesel sobotni večer.

Vabilo iz arhiva društva Utrip, tekst: M. Drolc

Miklavževanje v Motniku – 1. 12. 2012

Miklavž med otroki

To soboto popoldne je iz smeri Kamnika prispel v Motnik dobrotnik Miklavž in obdaril številne otroke od blizu in daleč, ki so se s svojimi starši zbrali v dvorani motniškega kulturnega doma.

V nestrpnem pričakovanju prvega decemberskega dobrotnika so učenci šole predstavili zanimivo igrico »Zimska pravljica«. Končno je Miklavž s svojimi parkeljmi stopil v dvorano in nagovoril vse zbrane. Vse otroke je pohvalil, da so bili v preteklem letu tako zelo pridni ter jim razdelil velika in bogata darila. Prijaznost letošnjega Miklavža je bila zares neverjetna, saj se je pomešal med otroke v dvorani in ob predaji darila vsakemu prišel naproti. Z veseljem so se otroci slikali z dobrim možem, ga pospremili ob odhodu in si zaželeli, da jih z lepimi darili spet obiše prihodnje leto.

*Skupinska slika Miklavža z otroki
Motnik, 1. decembra 2012 ob 15.30, tekst in slike: M. Drolc*

Novoletno motniško praznovanje »pod smrečico« - 28. 12. 2012

Pri novoletnem srečanju pod smreko je s prispevkom sodelovalo tudi Podeželsko društvo – Utrip pod lipo domačo, Motnik ter zaželelo vsem srečno in zdravo v 2013.

IZBRSKANO IZ SPOMINA

Spomine je zapisala Tilka Bregant, rojena Grabnar

Moji spomini na otroška leta, Motnik in »teto Francko«

V mojem rojstnem kraju Motniku, v najlepšem kraju naše Slovenije, še vedno stoji nekako v sredini Motnika, ob potoku Motnišnica, stara stavba. Nekoč, v času mojega odraščanja, je to bila mežnarija, v zgornjih prostorih tudi šola. V spodnjem delu mežnarije in v levi polovici te hiše je stanovala Drolčeva družina, ki je v tistem času dajala veliko pomoč sakralni dejavnosti, saj je bil oče Franc Drolc takrat mežnar v naši fari. Bil je tudi spoštovan in cenjen organist, ki je uspešno vodil cerkveni pevski zbor v Motniku. Tisti časi so bili urejeni z vsemi dobrinami trga Motnika, bolj kakor danes.

Drolčeva družina je stanovala torej v spodnjem levem delu hiše, v pritličju mežnarije. V stanovanje se je vstopilo skozi visoka hišna vrata, nato se je levo prišlo v veliko sobo, kjer je na koncu, v »štibelcu«, imela šivalnico teta Francka. Še danes se

spominjam, da sem lahko stala ob šivalni mizi in radovedno opazovala, kako teta Francka z velikimi škarjami reže po načrtani poti skozi blago, ki je bilo pripravljeno za izdelavo novega oblačila. Njen topel obraz je sledil krojenju in škarje so rezale. Jaz sem pozorno spremljala izvajanje spretnih šivilj in radostno doživljala njeno oblikovanje blaga. Takrat sem se kot otrok prvega razreda spraševala, od kod ima šivilja, ki je takrat veljala za najboljšo šiviljo daleč naokoli, vse te sposobnosti in vedenje. Menda je bila na začetku samouk, kasneje pa je morala pridobiti državno potrditev, spričevala in dokumente za šiviljsko obrt. Kot otrok takrat o tem nisem veliko premišljevala. V tem prostoru, v tej šivalnici mi je bilo zelo lepo. Zame je bilo bivanje v šivalnici ob teti Francki ne samo veselje, temveč doživljala radost. Na teto Francko sem bila poleg na svoje starše zelo navezana. Veliko je šivala tudi za mojo starejšo sestro Štefko in spominjam se imenitnega »dendelna«, ki ga je zanjo sešila. Fotografija in podoba Drolčeve družine, ki jo zdaj gledam, je nastala mnogo kasneje, na njej lahko ozrem in podoživim podobo tete Francke. Da, bila je lepa, toplega obraza, vitke in visoke postave. Ob njej sem imela občutek, da nima rada samo svojih otrok, ampak tudi nas, ki črpamo ljubezen drugod, ker doma ni bilo časa zanjo. Jaz sem to ljubezen v otroških letih dobila tudi pri teti Francki. Naj mi bo dovoljeno, da se zahvalim njenemu sinu Franetu, da je v svoji knjigi »Meseci globoke rose« dal objaviti tudi družinsko sliko Drolčeve družine. Knjigo, ki je doživela svojo pot v svet in med nas v preteklem letu, to je 5. septembra 2010 ob 15.00 uri ter bila darovana tega dne vsem nam, zbranim v motniški cerkvi, zelo rada prebiram. Hvala avtorju za vse povedano, za vse besede v knjigi, še posebej pa za fotografijo, zame živo sliko tete Francke in njene družine. Sliko spoštovane tete Francke, živeče s svojo družino v motniški mežnariji, poklicne šivilje s svojo obrtjo že v tistem času in malo pred drugo svetovno vojno. Od takrat so tudi moji najgloblji spomini nanjo in na njeno družino.

Odstrte podobe – MOTNIK JE BIL NEKOČ SLAVEN TRG. Tako je napisano na začetku članka o rodnem Motniku gospe Marine Drolc, objavljenega januarja 2007 v reviji Vzajemnost. Naj ponovim iz zapisa, da se je sam kraj razvil v trg v letu 1423, ko je avstrijski nadvojvoda Ernest Železni Motniku podelil trški privilegij in ko se je še močneje razcvetela obrt. V Motniku je bilo v mojem zgodnjem otroštvu, to je pred drugo svetovno vojno, veliko obrtnikov s svojimi delavnicami. Spominjam se dobrih čevljarjev, kamor smo nosili otroci popravljati svoje in čevlje ostalih članov družine. Zame so bili znani Šuštarjevi mojstri. Tudi pri njih sem večkrat kar obstala in poslušala, kako nabijajo žeblice v pete naših čevljev. Pred menoj so spomini doživetij tega časa, ki ga sedaj nikjer več ni. Med uporabniki in obrtniki je vladal topel, pošten in spoštljiv odnos. Kako srečen čas je bil to za nas otroke, prav ta čas, ko se otroku dejanja in doživetja globoko vrežejo v njegovo zavest. Lahko rečem, da sem bila zelo srečen otrok, z radostjo sem doživljala vse okrog sebe, še posebno ljudi, ki so zadovoljevali naše potrebe, nas imeli radi in smo imeli radi mi njih. Res pa je, da je bila zame velika radost že samo kratko bivanje v njihovih delavnicah ter opazovanje in doživljanje njihovega dela.

Spomini se mi vračajo nazaj v šiviljsko delavnico v mežnariji in spomnim se, da mi je teta Francka ukrojila in sešila prelepo rdečo karirasto obleko za Veliko noč. Za velikonočno procesijo sem dobila od mame tudi lepe nove »šolenčke«.. Ostala mi je v spominu velikonočna procesija po Španovem travniku in še živo vidim, kako se je ogromna bandera, ki so jo držali trije močni moški, pomikala počasi po travniku navzdol. V jasno ter čisto velikonočno nebo in okolico je odmevalo velikonočno

Hilda Erznožnik in Tilka Grabnar (slika levo), Pavla Hudomal, Minca Hribovšek in Tilka Grabnar (slika desno)

zvonjenje, spredaj pred bandero so se pomikali pevci in pošiljali v velikonočno vzdušje prelepe glasove s pesmijo »Aleluja«. To so veličastni in nepozabni spomini. Kmalu potem, aprila, se je začela druga svetovna vojna in vse se je nenadoma spremenilo. Okupatorji so učitelja z družino izselili v Srbijo, tudi župnika so nam vzeli in ga poslali v internacijo v Dachau. K maši smo včasih šli v Šentgotard ali v Šentožbolt, kar je bila kar dolga pot.

Naj se s spomini vrnem še nazaj in povem, kakšne vrline je imela teta Francka. Kot ženska je bila zelo mirne narave in ne spomnim se, da bi kdaj, ko nam je delala probo oblačil, dvignila glas. Vse je delala z umirjenimi gibi. Ob vsem tem njenem delu se je tudi nasmehnila in dejala: »No, Tilka, boš v tej bluzi?« In nadaljevala: »Veš, to je prava kodrlajsasta bluza«. To kodrlajsasto bluzo mi je naredila, ko je njena družina že stanovala zgoraj v Purgarjevi hiši. Da sem lahko od blizu slišala motniški cerkveni zbor, sem se večkrat povzpela na kor, kjer sem opazovala organista strica Franca Drolca, kako je igral na orgle, kako je z nogama pritiskal na pedala, kako je zazvenela melodija. Prava skrivnost delovanja organista. Težko že opredelim čas dogajanja, vem samo to, da sem z zanimanjem poslušala pevce cerkvenega pevskega zbora. Vsi skupaj so pod vodstvom organista oblikovali lepo ubrano petje. Med sopranistkami je bila prav teta Francka najmočnejša in zvezda soprana. Sledile so še Regulova teta Pavla, teta Rozika, Vrbanovčeva Tonka. Zraven pa so se odlično podali moški glasovi. Tenor, stric Korl s Srobotnega – kako čudovito je pel, potem bariton Regulov stric Francl, brat tete Francke, in imel je glas, ki je dosegel izrazno moč opernega pevca. Potem Barbarčev stric in vsi drugi, ki sem jih spustila iz spomina. Vsi skupaj so tako oblikovali odličen cerkveni zbor.

Zelo sem srečna, da je bil moj čas odraščanja tako bogat v kraju in okolju, kjer sem razvijala tudi svoja spoznanja, kaj je lepo in kaj je bogato kulturno udejstvovanje ter doživljanje tudi v cerkvi in pri blagoslovu. Naj mi bo oproščeno, če rečem, da se tako bogati čas sakralne kulture in glasbe ne bo več vrnil na motniški kor. Zato lahko samo rečem, da smo v mojem otroškem času imeli ljudi, od katerih smo prejeli velike darove, zato spomini še vedno tako živo živijo v meni. Naj svoj prelep spomin

na nekdanje pevce ponesem na vse tiste, ki zdaj pojejo na motniškem koru z željo, da nadaljujejo tradicijo, naj bogatijo življenje v Motniku in nadaljujejo pot naših pevcev v preteklem stoletju. Hvala vsem za dar, ki so ga zapustili naši župniji in vsem nam starejšim Motničanom. Mi vsi se še živo spominjamo časa, ko je gospod Franc Drolc kot organist in vodja cerkvenega pevskega zbora ustvarjal ter s svojim

Motniški pevci po maši v cerkvi sv. Nikolaja v Beli, pred Mežnarjevo domačijo v Beli.

Pevce vodi Franc Drolc, Tilka Grabnar med pevkami prva z desne.

Slikano po drugi svetovni vojni in pred letom 1950.

odličnim zborom bogatil splošno kulturo motniškega prebivalstva. Naj jim poklanjamo vedno »nepozaben spomin« in hvala jim!

In še o teti Francki, vse premalo povem in opisujem njeno delo. V predvojnem času in tudi kasneje je bila vseskozi dejavna za potrebe motniške župnije. Seveda je v to delo vključevala vso svojo družino. Ne morem točno trditi, kdo vse ima v tej družini največ zaslug za prelepo zvonjenje v motniških cerkvah vse do takrat, ko je mežnarija še bila pri Purgarjevih. Zvonilo se je ročno trikrat na dan, zjutraj ob sedmih, opoldne in Ave Mariji zvečer. Zvonilo se je tudi in še posebej ob petkih popoldne, ob sobotah in nedeljah ter praznikih pred vsako mašo. Zvonilo se je tudi ob smrti krajana v mali cerkvi in ob hudi uri z velikimi zvonovi. Pri vseh cerkvenih opravilih so pomagali vsi Drolčevi otroci, posebno takrat, ko so se vrnili iz šol in so lažje tekali na grič ob vsaki določeni uri. Vem, da je oče Franc že zelo zgodaj naučil svojega sina Franeta tudi potrkavati. Kdaj je potrkaval s posebnim drobljenjem sin Frane, smo Motničani dobro vedeli in takrat so se v hišah odpirala okna, ki se sicer niso ozirala na cerkvene zvonove. Je pa gotovo res, da je največjo vlogo pri cerkvenih opravilih po drugi svetovni vojni, ko v železnih časih oče Franc ni smel več orglati in mežnariti, imela prav teta Francka. Hodila je vsako jutro pred sedmo visoko v zvonik navijat težko cerkveno uro, pa seveda tudi ob vsakem času zvoniti, ko so že vsi štirje otroci bili v šoli in po službah ter so lahko prihajali domov samo ob nedeljah. In kako smo doživljali in resno jemali takrat zvonjenje otroci? Otroci, ki smo se včasih podili po mostu čez Motnišnico blizu Jernejka in usnjarne, smo se pognali z mostu domov, ko smo zaslišali večerno zvonjenje, da ne bi zamudili večerno molitev Ave Mariji. Da, tudi to so notranja doživetja, ki v nas otrocih tistega časa, še niso zbledela. Ko stopam po pločniku in mostu blizu mojega sedanjega doma, se mi spomini vedno vračajo na otroška leta in na motniški most. In si rečem.«Oj, mladost ti moja, kam si šla, oj kje si!!»

Na naslovni strani »Portret slovenske matere« sem našla pravo sporočilo, ki pravi: »Mlad človek dela načrte, star pa obuja spomine«, pa vendar je bila Snopkova mama iz Šentjošta (1895-1980) ustvarjalna, saj je zapustila bogato sled svojega življenja ter sama opisovala in pripovedovala svoje življenje. Da, to je naša želja in potreba dokler zmoremo. In če nadaljujem. Še danes presojam in menim, da je bila teta Francka s svojo družino velika pomočnica veri in cerkvi ter cerkvenim potrebam v Motniku v vseh časih, dokler je zdravstveno zmogla. Teta Francka pa ni bila samo odlična pevka, temveč tudi odlična igralka. V času mojega otroštva, pred drugo svetovno vojno, se je v Motniku veliko igralo na motniškem odru, ki je bil v lesenem podaljšku občinske hiše po poti navzgor. V igro so bili skupaj s stricem organistom vključeni skoraj vsi cerkveni pevci. Igrali so »Miklovo zalo« in gospod organist Franc Drolc je bil tudi vodja kulturnega življenja v predvojnem času v Motniku. In kaj piše v motniški kroniki iz leta 2009. »Franc Drolc, dolgoletni motniški kulturni animator, režiser in pevovodja«. Te besede so zapisane pod sliko očeta Drolca v kroniki Motnika iz leta 2009 z naslovom »Lepo je res na deželi, kjer šola prijazna stoji«. Prelistala sem celo kroniko, vendar kaj več kot fotografijo in zapisa pod njo o Francu Drolcu nisem našla. Žal, pa tako veliko poslanstvo je opravljal kot mežnar, organist, kot animator na kulturnem področju, kot igralec in režiser na vaškem odru skupaj s svojo ženo Francko in ostalimi navdušenimi igralci predvojnega časa. V otroštvu se nam je res vse, kar smo doživljali, globoko vtisnilo v srce.

Naj še omenim, kje je igralska skupina dobivala stare obleke za igre. Moja teta Mica je imela na podstrešju in v stari skrinji pravi zaklad oblek, ki si jih je pri njej večkrat izposodila igralska skupina. Teta Mica mi je morala večkrat pokazati ta zaklad starih oblačil in odpreti staro skrinjo, kar vse je bilo prava paša za moje otroške oči. Zdaj vem le to, da je ta kulturna dediščina pristala pri tistih, ki so znali ceniti spomine na preteklost in ti so sedaj tudi že pokojni. Če je še sled za oblekami, pa ne vem. Hiša tete Mice, ki je bila naša daljna sorodnica, je v spodnjem Motniku še danes. Bila je prodana in seveda obnovljena. Stoji pod hribom, na desni strani ceste, v smeri nekdanje znane trgovine tete Juste, ta jo je vodila in je vse opravljala kar z berglami. Teta Justa je imela iz trgovine lep razgled na cesto in okolico. Zame je bila zelo zanimiva ženska. Prodajala je vedno dobre bombone za otroke, pri delu pa ji je pomagala hčerka Mara. Družina je bila v tesnem sorodstvu z Vrbanovčevo družino. Vrbanovčev stric Jože je »teto Justo« poleti in vsako nedeljo pripeljal s kočijo k Vrbanovcu, kjer je bila tudi ona doma. Ob nedeljah je tudi tu odmevala kulturna dejavnost, saj je njena hčerka Mara imela citre, na katere je prav lepo igrala. Da, citre, ki sem si jih od tega poslušanja želela igrati, tudi že v pokoju, a mi ni uspelo. Pri Vrbanovcu je živela s svojo prijetno mamo, doma z Vrhov, tudi teta Tonka, odlična cerkvena pevka, kar druga za teto Francko. Pri Vrbanovcu, blizu bogatih motniških lip, je tako moja mladost pridobivala spodbudo in veselje do igranja glasbenih instrumentov ter petja. Vsi ti ljudje, tudi stric Jože, so bili kulturno zelo povezani z Drolčevo družino. Mislim, da je stric Jože pel tudi na koru. Moram povedati, da me je zvok citer in igranje nanje zelo osrečevalo. Justina hčerka Mara, ki je nanje igrala, je takrat že obiskovala ljubljanske šole. In citre so od takrat zame še vedno najlepši glasbeni inštrument.

Med drugo svetovno vojno je vsa ta nedeljska glasbena kultura utihnila. Pa vendar močno doživeti spomini ostajajo z nami. Naj dodam, da so se v tistem času, ko je še živela in k nam pogosto prihajala naša daljna sorodnica teta Mica, včasih kar malo uboga in neurejena, pa vendar meni priljubljena, stvari korenito spremenile. V tistem času se je tej hiši reklo po domače »Pri Glažarjevih«. Teta Mica je živela v tej hladni, neurejeni hiši z ilovnatim podom sama. Hiša je imela samo eno bivalno sobo s skromnim štedilnikom ob vhodu, na drugem koncu je bila velika kmečka miza in nad njo »Bogkov kot«. Iz temnega ilovnatega hodnika se je prišlo v podstrešno sobo z

veliko skrinjo, v njej pa je bilo polno čudovitih, lepo zloženih starih oblačil od njenih sorodnikov in prednikov. To pa je dalo čutiti, da je tu nekoč bivala urejena družina. V času, ki se ga tu spominjam, vem, da so si motniški igralci prav tu izposojali imenitna oblačila, še posebej za igro »Miklova zala«. Spominjam se tete Mice, ko sem jo pred njeno smrtjo obiskala pri njenih najbližjih sorodnikih. Ležala je v lepo urejeni postelji in bilo mi je lepo, ker je bila tako lepo oskrbovana. To je bilo tudi moje zadnje srečanje s teto Mico, s skromno Glažarjevo teto Mico, ki je pogosto sedela z menoj v času južine pri naši domači mizi. Je tudi pogosto delala in bivala pri nas na toplem in ob dobri hrani. Srečevala sem jo takrat redkeje, saj sem bila že v gimnaziji v Ljubljani. V mojem spominu tudi ona sodi med ljudi, ki so bili zame posebneži. Morda prav zato ob dnevu mrtvih na motniškem pokopališču iščem njen grob in prižgem svečo v njen spomin. Naj bo omenjena tudi v tej moji pripovedi, saj je bogatila motniško igralsko kulturo v predvojnem času z dragocenimi oblačili, shranjenimi v skrivnostni skrinji na podstrešju. Teta Francka in njen mož Franc Drolc sta gotovo poznala Glažarjevo Mico, ki jim je z veseljem posojala čista stara oblačila iz podstrešne skrinje, kadar so jih za igre potrebovali. To je bil čas pred drugo svetovno vojno, čas, ki v meni živi kot sanje.

Jutro je, zunaj je še temno, smo že 11. novembra 2011, čas je, da nadaljujem. Pred menoj je knjiga »Meseci globoke rose«. Čisti pogled na Jasovnik me vedno prevzame. Kako lepa podoba Motnika, mojega rojstnega kraja je na naslovni strani. Neštetokrat sem hodila v tej smeri proti Vranskemu. Od daleč gledano, Jasovnik zapira pot iz Motnika proti Vranskemu. Kako mogočen in lep je ta hrib, prava sreča, da je podoba na tej knjigi Meseci globoke rose, že sam pogled na naslovno stran knjige me popelje v Motnik. Pa sem spet doma, si rečem, da, tam, kjer je živela Drolčeva družina, tudi Flegarjeva družina, v dolini potoka Motnišnice, tam, kjer živijo in ustvarjajo še danes njihovi potomci. Ja, pa hitim do spominov in odprem knjigo na strani 185, kjer se soočim s prelepo fotografijo Drolčeve družine. V ozadju se dviga Matevčev kozolec, že v razpadanju. Tu je spominsko srečanje z mojo drago teto Francko in njeno družino, posneto leta 1962. Stric Franc in teta Francka sta takrat s svojo družino že živela pri Purgarju, kot se je pri hiši reklo po domače. Kot vidimo na sliki, je teta Francka, mati štirih otrok, še vedno pokončna, urejena, prava prijetna mama in moja dobra teta. Na sliki vidim njen obraz, prijetno resnoben, zamišljen, nič drugačen kot v moji rani mladosti in otroštvu. Teta Francka je bila poseben človek, ki je nosil v sebi veliko bogastvo, osrečevala je svojo družino in nas, ki smo jo imeli neizmerno radi. Pogosto sem bila pri Purgarjevih, v zgornjem nadstropju hiše. Tam sem v sobi, ki je vodila levo iz kuhinje, videvala velik pult za krojenje. Povedati moram, da sem poleg tete šivilje imela zelo rada njeno malo hčerko Marino. Marino sem šla pogosto iskat, da je šla z menoj v mlin, saj sem vedno rada imela majhne otroke. Ljubljena Marina je šla prav rada z menoj v Firbarjev mlin. Ne vem, v kateri čas naj vse to postavim, morda se ga spominja tudi ljubljena mala Marina.

Ko sem bila že v službi, sem se v božičnem času rada vračala domov, ustavljala sem se tudi pri Drolčevih, če sem le imela možnost poslušati teto Francko peti »Sveto noč«. Mnogo kasneje, že po njeni smrti, so mi njeni otroci, posebej Frane, predvajali posnetek njihove mame, ko poje »Sveto noč« in Marijino pesem »Mati moja«. Včasih se sprašujem, ali je vse to res, ali so le sanje. Teto Francko sem od vseh žensk, poleg moje mame, najbolj poznala, jo imela rada v svojem rojstnem kraju Motniku. Še danes se v Motniku, ob prazniku vseh Svetih, poklonim ob njenem grobu in obudim čase njenega življenja in bivanja med nami. Če se spomnim njenega odhoda s tega sveta, še vidim podobo njenega obraza na mrtvaškem odru, bila je lepa, spokojna. V mojem srcu je ostala žalost, a bogat in spoštljiv spomin na ženo, ki je svoje življenje darovala ne samo svoji družini, temveč je s svojim delom, ki sem ga

tu poskušala opisati v različnih obdobjih, dala velik pečat tudi samemu kraju Motniku. Ob tem naj dodam, da grem pogosto mimo Regulove lepo obnovljene hiše, kjer se je teta Francka tudi rodila. Iz otroških let se spominjam njene mame, kako je žena pri osemdesetih stala na hišnem pragu. To je bila takrat zame spoštljiva starost. Zelo sem spoštovala stare ljudi, jih imela za veliko posebnost in se rada z njimi srečevala. V to hišo pa se je kasneje poročilo močno, zdravo deklet s Srobotnega, z Regulovim stricem Franclom, dobrim motniškim mizarjem in najboljšim cerkvenim pevcem. Njegove velike sposobnosti pevskega glasu so bile izredne. Regulov stric Francl in teta Francka sta bila brat in sestra in oba vrhunska motniška pevca v tistem času. Srečna sem, da sem odraščala med tako bogato vsebino življenja navedenih ljudi. To bi moralo biti zapisano v motniški kroniki, zato je prav, da obujamo spomine na neponovljive ljudi v motniški fari, na velike osebnosti, ki jim lahko podeljujemo vsi, ki smo jih poznali, v opisih kjerkoli je mogoče, »posebno čast in spomin«.

Sedaj nadaljuje posebno kulturno poslanstvo Motnika tudi lani ustanovljeno Podeželsko društvo - Utrip pod lipo domačo, Motnik. V okviru tega društva je bila, dne 5. septembra 2010, predstavljena knjiga Franca Drolca Meseci globoke rose. Z odločitvijo za predstavitev knjige v rojstnem kraju avtorja, v Motniku in v motniški cerkvi ter z organizacijo tako svečane, lepe in v srce segajoče prireditve, so Drolčeva Frane in njegova sestra Marina pa tudi številni člani društva Utrip pripomogli k prepoznavanju novo ustanovljenega društva in nam ustvarili nepozabno doživetje. Društvo Utrip si s svojim programom, še posebej na željo vseh Motničanov, želi ohranjati vaše običaje in nadaljevati lepo, zanimivo in nekoč veličastno kulturno življenje v tem kraju. Po pripovedovanju brata Ludvika je bila tudi svečanost in proslava osamosvojitve v letošnjem juniju, tudi v organizaciji društva Utrip, nadvse veličastna. Prireditve in svečanosti se je udeležilo veliko ljudi iz kraja samega in tudi iz okolice, tja daleč do Celja in Kamnika. Vabilu društva se je odzval in jih počastil s svojo prisotnostjo sam gospod pesnik Tone Kuntner. Pred seboj imam njegovo zbirko pesmi »Marija Snežna«. V pesmih se vedno vrača nazaj v Slovenske gorice, kjer se je rodil 13. maja 1943. leta. Bil je pred leti tudi reden gost praznovanja pred Prešernovim spomenikom ob 8. februarju, zato ga ljubitelji poezije dobro poznamo. In zato mi je v posebno čast, da je letos ob tej slovesnosti v Motniku obiskal tudi moj rojstni kraj in se predstavil s svojimi pesmimi. Žal mi je, da me ni bilo zraven, bila sem takrat bolna.

Naj počasi zaključim svojo tokratno pripoved.

So ljudje, ki zapustijo svoj šarm, svoje čuteče srce do drugih in se vtisnejo v spomin. To je prav gotovo moja teta Francka z vsemi nevidnimi lastnostmi, a čutečim srcem in očmi. Sposobnosti in intelektualne dejavnosti pa se pogosto močno prenesejo na potomce. Prav to čutimo in vidim še posebej v dveh njenih otrocih. Naj mi bo dovoljeno, da še enkrat omenim njenega starejšega sina Franeta, ki je v dijaških letih obiskoval gimnazijo v Kamniku in kamor sta ga na njegovo željo poslala starša. Frane je iz notranje potrebe mladega zaljubljenega fanta že takrat pisal pesmi, ki jih danes lahko beremo v njegovi knjigi z naslovom Meseci globoke rose, v prvem delu knjige – Pesmi. In naj navedem dve od njih: »Rože v vetru« in »Cvet«.

Kako lepi pesmi, ki sta privreli na dan mlademu, zaljubljenemu fantu. Vse te sposobnosti, ki jih je nosil s seboj gospod Frane že v mladosti in vse do izida navedene knjige, mi razkrivajo zdaj pogled v razvoj in uspešnost sina tete Francke, ki jo že dolgo ni več med nami. Prava sreča za nas Motničane je, da smo dobili v dar imenovano knjigo, od koder tudi jaz črпам in obnavljam spomine na teto Francko in njeno družino. Naj tu dodam, da prebiram tudi objavljene članke moje male Marine, ki je hodila in se vozila z menoj v mlin, da ob teh pisanih straneh obujam

»ROŽE V VETRU«

**Srce mi prepeva ljubezen,
vsaj tiha in nežna;**

**Kot v juniju veter gre čez glave
njenih rož,**

tam daleč, tam daleč...«

*Mladi Kamničan, 3/1955-1956, št. 1, str. 4,
Franc Drolc, Meseci globoke rose, 5.9.2010,
str. 11*

»CVET«

**Na polju je cvet,
ki vsako pomlad mi vzcvete,
a jaz ga ljubiti ne smem.**

**In zdaj je jesen...
Bo cvet odcvetel –
in z njim mi ljubezen odmre -.**

**Na polju je cvet,
a jaz ga ljubiti ne smem ...«**

*Mladi Kamničan 3/1955-1956, št. 1, str. 5,
Franc Drolc, Meseci globoke rose, 5.9.2010,
str. 12*

spomine na moj rojstni kraj in ljudi ter tako s ponosom spremljam tudi njeno soustvarjanje in ohranjanje kulture v kraju Motnik. Iz omenjenih dejanj človek čuti, kako velike sposobnosti kulturnega ustvarjanja so prejeli otroci in jih podedovali po svojih starših. To je nepozabna in največja dota, ki jo zapuščamo svojim otrokom. Gospod Frane in sestra Marina sta res globoko obdarjena s sposobnostmi, ki so krasile in bogatile njune starše. Zato je prav, da se v spominih vračam nazaj in obujam vse, kar sem doživljala v času aktivnega kulturnega življenja njunih staršev.

Zato naj, draga Marina, tu končam in ti pripišem še eno modrost. »Nihče ne more ubežati svojemu srcu. Zato je bolje prisluhniti temu, kar ti pripoveduje« (Alkimist). Pred nekaj leti sem brala te Alkimistove pesmi. Ta navedeni sestavek sem našla tudi v besedilu »Poročna maša« naše dobre znanke. Vidim, da me spremlja že kar veliko obzorje, srečna sem, da je tako – Hvala Bogu!

Preden ti oddam to pisanje, naj dodam še eno kitico Pavčkove pesmi, ki pravi:

Ta Pavčkova pesem ima nekaj skupnega z drago mojo teto Francko, še posebej prva kitica. Da, Marina, tvoja mama, teta Francka, je bila zase svet – svetel in lep, zame kot zvezda na nebu. In to ostaja v mojem spominu. Hvala teti Francki za vse, kar mi je nehote podarila, in hvala Marini, da me je spodbudila k pisanju spominov na moja otroška leta. S tem podoživljam svojo mladost ter spomin na takratno življenje in na mnoge ljudi tistega časa.

Flegarjeva Tilka, tako mi je teta Francka vedno rekla.

Ljubljana, 14. november 2011.

Tekst v rokopisu in slike iz mladih let mi je predala Tilka Bregant, rojena Grabnar – Flegarjeva Tilka, dne 14.11.2011.

Tekst sem uredila in prenesla v elektronsko obliko 19. novembra 2011: Marina Drolc.

»PESEM O ZVEZDAH«

**Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu.**

**Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš vse poti
je treba na novo začeti.**

Lepa misel:

Prihodnost pripada tistim, ki verjamejo v lepoto in resničnost svojih sanj.

Družinska kronika »Mejačeve« Ivica

Ivica Ogorevc, rojena Kropivšek pri »Mejaču« v Zajasovniku, ki z družino živi na Križu pri Komendi, je v samozaložbi izdala knjigo z naslovom **»Povest družinske kronike«**. Avtor članka, novinar Jožef Pavlič, je v številki 1/2013 lokalnega komendskega časopisa »Aplenca« pod naslovom »Dragocena knjiga, Ivica Ogorevc s Križa je popisala svoj rod, kraj in dom«, zapisal o knjigi med drugim tudi takole.

»V njej je vse povedano s pravo mero in odnosom, iskrivo in iskreno, hkrati pa spoštljivo in v pozitivnem tonu. Tako, kakršna je gospa Ivica sama. Ženska, ki je veliko naredila iz sebe, ob vsem tem pa ostala preprosta, skromna in spoštljiva do drugih. Zato jo imajo ljudje radi, jim veliko pomeni pogovor z njo, druženje in sodelovanje. Predvsem njenim najbližjim, ki jim je to knjigo podarila oktobra lani, ko sta z možem Tonetom praznovala zlati zakonski jubilej. S tem jih je zelo presenetila, predvsem pa razveselila. Kot to zna le prava mama, sestra, teta, babica ..., kar jim je Ivica najprej in predvsem bila. V pogovoru mi je Ivica dejala, da ne mara nikakršnega povzdigovanja, ve pa, da »iz krajevine zgodovine raste narodna zgodovina«. Tudi iz takšnih družinskih kronik. Zato za vse nas velja: Po zgledu gospe Ivice vzemimo tudi mi pero v roke ter popišimo svoj rod, dom in kraj. To bodo, kot Ivičin, nekoč zelo dragoceni prispevki h komendski zgodovini. Koliko nas bo to naredilo?«

V kateri od naslednjih številkk bomo z veseljem objavili kak odlomek iz Ivičinih zapisanih spominov in dela zgodovine tudi našega kraja. Svoj prispevek je že obljubila, za vse zapisano v knjigi pa ji iskreno čestitam.

Marina Drolc, 28. 1. 2013

vir: avtorica knjige, Aplenca, komendski lokalni časopis

Spominjamo se učiteljice Pavle

Dne 17. novembra 2011 je v Preboldu umrla dolgoletna motniška učiteljica Pavla Grutschreiber, rojena Karo. Odšla je Motničanka in učiteljica, ki je z dolgoletnim poučevanjem v motniški šoli in s podajanjem osnovnošolskega znanja oplemenitila mnoge generacije motniških otrok ter tako tudi številnim mladim ustvarila dobro podlago za nadaljnjo učno pot.

Glede na to, da smo gospo Pavlo poznali mnogi Motničani, s svojim dolgoletnim vzgojnim delom pa je mladim in Motniku vtisnila velik pečat, je bilo več kot potrebno, da je ta skromni zapis našel svoje mesto v »občasniku iz Motnika«.

Pavla Karo – Grutschreiber se je rodila 10. januarja 1913 v Motniku kot prvi otrok očetu Francu Karo in materi Antoniji Karo, rojeni Križnik. Antonija Križnik - Karo je bila najstarejša od preživelih otrok znamenitega motniškega čevljarja Gašper Križnika in njegove žene Helene, rojene Hribar. Po v Škofji Loki končanem učiteljskem študiju je bila gospa Pavla v takratnih kriznih časih kar štiri leta brez zaposlitve, nato pa jo je učiteljska pot popeljala najprej v Čemšenik in nato v Razkrižje. Ko se je poročila s potomcem prvega lastnika motniškega rudnika grofa Grutschreiberja, je prenehala s poučevanjem in po vojni dve leti preživela v zaporu. Po vrnitvi iz zapora in domov, je nekaj časa pomagala tudi pri delu v rudniku v Motniku. Leta 1951 je začela s poučevanjem v motniški osnovni šoli in učiteljski poklic končala ob upokojitvi v letu 1975. Tri leta kasneje se je preselila v Ljubljano ter tam zdrava in aktivna živela vse do leta 2010. Zadnje leto je preživela v domu upokojencev v Preboldu, kjer je tudi umrla. Pokopana je v Ljubljani.

Marina Drolc, 27.1.2013,

nekaj podatkov mi je posredovala Pavlina hčerka Sigrid.

Lepa misel:

V vsakem dnevu se skriva sonce, le pričarati si ga moramo.

ODSTRTE PODOBE NEKEGA ČASA

Fotografija je neverjeten dokumentarni posnetek iz februarja 1944, iz časa po napadu na Motnik, ko je bila porušena »Kajbčeva« hiša, v kateri je takrat bila žendarmenija. Na sliki je videti ruševino kot tudi zelo prizadeto občinsko stavbo, na njej pa delavce, ki odstranjujejo porušeni material. Sliko mi je poslala Tilka Bregant.

Posnetek Motnika iz okoli leta 1930, velika hiša v spodnjem levem kotu je takratno motniško župnišče, ki so ga partizani porušili 13. avgusta 1944. Sliko mi je posredovala prof. Jožica Senegačnik.

Zbogom, dragi Frane! Zbogom! - 9. 4. 2012

V čudovitem sončnem popoldnevu smo se na letošnji velikonočni ponedeljek poslovili od Franca Drolca, profesorja, slavista in učitelja slovenščine na štirih tujih univerzah, polonista, bibliotekarja, prešernoslovca, pesnika, pisatelja, prevajalca, urednika in sourednika, amaterskega igralca in kulturnega delavca.

Prejeto sporočilo iz sna se mi je izkazalo za kruto dejstvo, razumela sem ga tudi kot bratov klic: »Pridi pome, zdaj moram dokončno domov«. In zdelo se je, da se je na moji poti z žaro in s posmrtnimi ostanki proti rodnemu Motniku vreme z neurjem, mrazom ter snegom zarotilo in ne bo dovolilo, da ga pokopljemo. A, naslednji dan je posijalo čudovito sonce in gotovo so se Angeli, sneg, led, veter in mraz dogovorili za spravo. Frane se je tako poslovil v soncu, skoraj na pomladni dan in kot bi naročil, da želi ob odprtem grobu še zadnjič slišati svojo lepo pesem »**Kakor pomlad**«, v kateri na koncu pravi takole: »...**Ob poti sem stal, sanjal, strmel, šepetal ...**«.

Na zadnjo pot smo ga pospremili na motniškem pokopališču domači, sosedje, znanci, sodelavci, pevci, sostanovalci, njegovi slušatelji in prijatelji ter mnogi krajanji iz Motnika in okolice. Pogrebnemu sprevedu je tako sledila nepregledna množica ljudi od blizu in daleč. Bilo je, kot bi mu bilo usojeno oditi na tak velik krščanski praznik in na tak prelep dan. Utihnil je njegov glas, utihnil tenor na koru, utihnilo je njegovo zvonjenje na vrhu motniškega zvonika, kamor je hodil potrkavat že čisto od malih nog, odzvonili so domači zvonovi, s katerimi je bil tako zelo povezan. Tudi rože so se sklonile, končala se je njegova zadnja pesem, obrnil se je list v njegovi zadnji knjigi, zaprla se je vsa množica njegovih knjig, ki jih je tako zelo čuval, cenil in spoštoval. Ob grobu so mu spregovorili: Ančka Podbevšek, predsednica društva Utrip iz Motnika, prof. France Pibernik, slavist in Franetov stanovski kolega, dr. Klaus Detlef Olof, Franetov kolega s celovške univerze, tudi slavist in prevajalec velikega dela Prešerna v nemški jezik. Vsi trije slavisti so v štiridesetih letih skupaj, v medsebojnem sodelovanju ali vsak zase, ustvarili nepozabne in plemenite stvari na področju Prešernovih izdaj ter na področju slovenskega in nemškega jezika. Vsem Franetovim stanovskim kolegom, ki so skupaj z njim tako oplemenitili slovensko in nemško literaturo, trem župnikom, ki so opravili pogrebni obred in vsem zbranim, ki so prišli po slovo, sem se ob odprtem grobu zahvalila tudi jaz. Zato dragi moj brat ti kličem v slovo: »Počivaj mirno, spokojno ob svoji dragi mami in očetu! Piši naprej svoje čudovite in v srce segajoče pesmi ter še naprej prepevaj na tvojem novem izbranem koru!«

Profesor France Pibernik je Franetu ob grobu, v svojem poslovilnem govoru, med drugim povedal: »**Prideš, da boš odšel. Vmes minljivost tisočerih dni, od prvih zaznav do zadnjih upanj. In naenkrat ta nedoumni, neizmerjeni nič. Nič več domačega dvorišča, nič več mesecev globoke rose, ne romanj v Čenstohovo, ne predavalnic v Krakovu, Zagrebu, Trstu in Celovcu, nič več kartotečnih listkov v kranjski študijski, nič več pogostih poti čez Kozjak, nič več razgledov proti Menini. Umolknili so tiskarski stroji, knjige in popisani listi strmijo s polic, čakajo, da ostanejo tam**«. In še stavek na koncu: »**Tu smo dragi Frane, ki si bil z nami, da ti rečemo: Zbogom, dragi Frane! Zbogom!**«

Franc Drolc (1939 – 2012) se je rodil 21.6.1939 v Motniku očetu Francu, mežnarju, organistu in občinskemu uradniku ter materi Frančiški, šivilji, gospodinji in cerkveni pevki. Po osnovni šoli v domačem kraju in po nižji gimnaziji na Vranskem je končal višjo gimnazijo v Kamniku in maturiral leta 1958. Leta 1963 je diplomiral na ljubljanski slavistiki, najprej odslužil vojaški rok in takoj zatem odšel za lektorja slovenskega jezika na Jagelonsko univerzo v Krakovu na Poljskem. Po dveh letih lektorata v Krakovu, je kot lektor slovenskega jezika preživel tri leta na zagrebški slavistiki in ob tem še hodil tri leta na lektorat v Trst, ki je takrat odprl oddelek za

študente slovenskega jezika. Leta 1970 je prevzel mesto vodje Študijske knjižnice v Kranju in tam delal do upokojitve v letu 2003. Ob delu v knjižnici je 19 let hodil še v Celovec in vodil lektorat za slovenske študente na celovški univerzi. Bil je zelo navezan na svoj dom in rodni Motnik, saj bi ga slavistična pot verjetno vodila še kam in dlje, če si ne bi vedno tako neusmiljeno želel vračati domov in k svoji mami.

Umrli je v Kranju, 1. aprila 2012, v 73. letu, po ozdravljeni bolezni, a zaradi zastoja srca po dolgoletni astmi.

Nekaj slik iz družinskega arhiva:

Frane star eno leto, Motnik, 1940 Frane po diplomi na slavistiki, 1963 Frane pri vojakih, Bileča, 1963

Predstavitve knjige Meseci globoke rose v Motniku, september 2010 Predstavitve v Kranju, oktober 2010

Lepe misli:

Kjerkoli hodiš, nosi s seboj srce.

Kjer srce srcu govori, tam ni prevar in ne laži.

Drevo mora najprej v globino, da bi šlo lahko v višino.

Mi smo vsi Angeli. Angeli z enim krilom. Če želimo poleteti, se moramo objeti.

Neobjavljena pesem iz Franetove zapuščine (desno):

Na najdenem konceptu je rokopis, pesem je brez naslova, v oklepaju pa piše: (tudi brez komentarja).

**Še pomniš tiste dni,
ko sva ob bregu reke stala –
Ob bregu reke si deroče
takrat prav milo se jokala.**

**Ko si v slovo roko mi dala,
ko v joku Tvojem sem pozdrav spoznal,
takrat je vera nova ustala,
da z mano vedno boš,
da nič več sam ne bom ostal.**

Frane v Prešernovem gaju, 7. februar 2010 (levo) Frane zadnjič govori ob Prešernovem grobu, 7. februar 2011 (desno)

Tekst in slike: Marina Drolc

Glasilo Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik, predsednica: Ančka Podbevšek
Uredniški odbor:

- Ančka Podbevšek
- Špela Urh
- Marina Drolc

Vsi prispevki se objavljajo brez honorarjev.

Viri: arhiv M. Drolc, arhiv društva Utrip, arhiv kamničan.si, arhiv motnik.net, Ivica Ogorevc, Aplenca, Komenda, Sigrid Furlan

Glasilo NAŠ UTRIP, OBČASNIK iz MOTNIKA si boste lahko ogledali tudi na internetni strani www.kamničan.si, in www.motnik.net.

Občasnik je sestavila in oblikovala Marina Drolc.
Tisk: Studio Dataprint